

Environmentálny akčný plán školy: SZŠ Nová Dubnica

ZVOLENÁ PRIORITNÁ TÉMA: Potraviny pre obdobie: 2017- 2019

Silné stránky		Slabé stránky		
Dobrá skúsenosť s projektom Jedlá zmena		Kordinátori za žiakov boli deviataci, ktorí končili v škole v roku 2018		
Vysoký záujem a aktivnosť žiakov pre danú prioritnú oblasť		Nie všetci žiaci , učiteľia a rodičia chápali význam témy, ale postupne sa pridávali		
Dobrá spolupráca s kuchárkami v školskej jedálni (obojustranné)		Slabšia starostlivosť o záhony počas prázdnin		
Skúsenosť detí s rovesníckym vzdelávaním, ochota starších venovať sa mladším (dobrá klíma)				
Aktivnosť detí v komunite (na verejnosti)				
Chuť zaviesť dobré skúsenosti ako tradície (Týždeň nulového odpadu)				
EAP písomne schválil: Juraj Oravec			Dátum schválenia:	12.6.2018
Ciele	Aktivity	Zodpovedná osoba a termín	Indikátor / Ukazovateľ úspechu	Monitoring / Postupujeme podľa plánu?
CIEĽ 1: Zvýšiť povedomie o dôležitosti a možnostiach využívania lokálnych a sezónnych potravín prostredníctvom 13 aktivít do júna 2019	AKTIVITA 1: Sušenie jabĺčok: Využitie darovaných a popadaných jabĺk na školský dvor z jablone susedného domova dôchodcov	zodp.: PaedDr. Kramárová, Mgr. Danišová, žiaci 9.S, 8.S T: október, november 2017	<i>Odnesenie nasušených jabĺk do domova dôchodcov.</i>	Uskutočnené aj s kultúrnym programom a napísaním vianočných pozdravov dedkom a babkám

<p>AKTIVITA 2: Vysadenie malín na školský pozemok</p> <p>Ako pestovať maliny v našej lokalite bez použitia umelých hnojív - beseda s úspešným pestovateľom</p>	<p>zodp: PaedDr. Kramárová, kolégium , žiaci 9.S a 8.S T: október 2017 – jún 2019</p>	<p>Prijatie 17 sadeníc, zber úrody v nasledujúcom roku spojený so žiackou prezentáciou – ako sadili, ako sa starali, ako ušetrili životné prostredie keď maliny nekúpili ale vypestovali – uhlíková stopa, plastové obaly, ... - účasť na besede 30% žiakov školy - starostlivosť o maliny – striedanie sa 30 žiakov</p>	<p>Sadenice sme zasadili na jeseň v roku 2017. Už v lete sme mali prvú úrodu. Po zime sme pár kusov dosadili (vymrzli, boli zastúpené). Starali sa o ne deti na Svete práce a kolégium. Kolégium sa zúčastnilo besedy s babkou, dlhoročnou bio pestovateľkou lokálnych malín, ktorá im porozprávala, ako sa majú o maliny starať, prezradila im aj svoje „triky“ na úspešné pestovanie. Na SSS sme aktivitu a získané informácie od babky, ako aj to, koľko sme ušetrili ŽP pestovaním vlastných malín zhrnuli, vyhodnotili a podelili sa s tým s celým II.stupňom. Bol uverejnený článok v školských novinách.</p>
<p>AKTIVITA 3: Obnovenie a využívanie bylinkovej špirály na školskom dvore, starostlivosť o vyvýšené bylinkové záhony na námestí</p>	<p>zodp: PaedDr. Kramárová Žiaci: Vojtek, James, neskôr Šagát T: celé obdobie</p>	<p><i>Ošetrované rastlinky trvalky aj jednoročné, ich dosadenie, strihanie, usušenie</i></p>	<p>Špirála bola obnovená, bylinky z nej sa využili na prípravu čaju v šk.jedálni. O bylinkové záhony v meste sme sa priebežne vzorne starali počas roka. Problém bol počas prázdnin, kedy bývali suchšie.</p>
<p>AKTIVITA 4: Čajová párty v jedálni -ochutnávka bylinkových čajov z lokálnych menej známych druhov bylín</p>	<p>zodp: Mgr. Kleinová T: október 2017</p>	<p>Výstava 5 druhov bylín použitých na čaj s ich charakteristikou - účinkami, obdobím zberu, ...</p>	<p>Uskutočnená ochutnávka čajov rôznych druhov bylín aj výstava na schodisku školy. Zúčastnených 100% žiakov. Fotky s opisom uverejnené na fb školy a vo vitríne pred školou.</p>

	<p>AKTIVITA 5 : Deň lokálneho pitia</p> <ul style="list-style-type: none"> -využitie bylínok zo školskej bylinkovej špirály, resp. bylínok donesených žiakmi -počas každého piatku je k dispozícii v jedálni voda alebo čaj s bylinkami 	<p>zodp: Mgr. Šimkovič Žiaci: Žiačík, Šagát T: marec 2018 – jún 2019</p>	<p>Účasť 30% stravujúcich sa žiakov na aktivite</p> <p>Rovesnícke vzdelávanie – Nektárodajné rastliny – žiacka prezentácia o dôležitosti týchto rastlín na SSS, spojená s premietaním filmu Mladých reportérov pre ŽP 2017 – Tam, kde včely nelietajú – účasť všetkých žiakov II.stupňa</p>	<p><i>*zmena zodp: James, Porubanová, Ulmanová, Šumichrastová, Hrehuš</i></p> <p>Piatky bola v jedálni k dispozícii voda, resp. voda s bylinkami, citrónom.</p> <p>Časť aktivity – Nektárodajné rastliny + Tam kde včely nelietajú naplánovaná na 20.5. na Deň včiel, na spoločnom SSS pre celý II.stupeň.</p> <p><i>*zmena zodp: Porubanová</i></p> <p>Aktivita splnená – rovesnícke vzdelávanie o Nektar.rastlinách uskutočnené pre celý II.stupeň</p>
	<p>AKTIVITA 6: Návšteva Gazdovstva Uhliská</p>	<p>zodp: Mgr. Janíčková, Mgr. Masárová, kolégium T: máj - jún 2018</p>	<p>Aktívna účasť triedy 1.S, 8.S a Kolégia, vypracovanie prezentácie pre ostatných, zverejnenie na SSS</p>	<p>Aktivity sa zúčastnili triedy 1.S a 4.S s pani učiteľkou Masárovou a Kramárovou v r.2018.</p>
	<p>AKTIVITA 7: Medzinárodný deň mlieka</p> <ul style="list-style-type: none"> -význam mlieka, mliečnych výrobkov - rovesnícke vzdelávanie -ochutnávka rôznych druhov mliek a mliečnych výrobkov z lokálnych zdrojov - vytvorenie mapky lokálnych dodávateľov mliečnych výrobkov - súťaž o najlepšiu básničku o mlieku 	<p>Zodp. Mgr.art. Janičík + Janičíková, Jánošíková Katka Žiaci: Vojtek, Mrišová, Lamačková T: máj 2018 – jún 2018</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vytvorenie prezentácie žiakmi –Význam mlieka a prezentovanie pred ostatnými žiakmi -vytvorenie plagátu na nástenku o dôležitosti dostatočného zaradenia mlieka a mliečnych výrobkov do nášho jedálneho lístka - zverejnenie najlepších básničiek v školskom časopise - vytvorenie mapky, jej zverejnenie na nástenke Zelenej školy 	<p><i>*zmena zodp: Kleinová, Janíčková Vlnová, Dvorská</i></p> <p><i>*zmena termínu: marec – máj 2019</i></p> <p>Mapka lokálnych dodávateľov mlieka a mliečnych výrobkov vyhotovená, vystavená na schodisku školy</p> <p>Súťaž vyhlásená – termín do konca marca, víťaz bude vyhlásený na SSS a zverejnený v májovom čísle šk.novín.</p> <p>Rovesnícke vzdelávanie naplánované na apríl, po ňom ochutnávka lok. mlieč. výrobkov a vyhodnotenie súťaže – na SSS, spoločne celý II.stupeň</p> <p>Rovesnícke vzdelávanie, vyhodnotenie súťaže, aj ochutnávka lokálnych mliečnych výrobkov uskutočnená pre 50% žiakov.</p>

	<p>AKTIVITA 8: Dokonale nedokonalé ovocie a zelenina z našich záhrad</p> <p>-vytvorenie dotazníka pre žiakov na túto tému</p> <p>-porovnávanie chutí „dokonalého“ ovocia a zeleniny a „nedokonalého“</p> <p>-výstava domáceho ovocia a zeleniny, ktoré nespĺňajú predstavy o dokonalých tvaroch ovocia a zeleniny</p> <p>-súťaž o najvtipnejší tvar ovocia / zeleniny</p>	<p>zodp.: Mgr. Kleinová + TU Žiaci: Kubalošová + kolégium T: september /október 2018</p>	<p>-dotazník pre žiakov – účasť 30% -článok v školskom časopise o narastajúcom trende Perfectly Imperfect ovocia a zeleniny a o školskej výstave</p> <p>-vytvorenie plagátu na školskú nástenku „Aj krivá mrkva si zaslúži aby sme ju zjedli“</p>	<p><i>*zmena zodp: James, Porubánová, Ulmanová, Šumichrastová</i></p> <p>Dotazník pre celý II.stupeň – vyhodnotenie dotazníka a celej aktivity na SSS. Ochutnávka uskutočnená pre celú školu. Výstava a súťaž pre malý záujem neuskutočnená, náhrada – deti z I.stupňa na výtvarnej výchove kreslili Perfectly Imperfect ovocie a zeleninu. Aktivita zverejnená na fb školy. Článok o PI v školskom časopise. Plagát zverejnený na nástenke zelenej školy a aj po triedach.</p>
	<p>AKTIVITA 9: Vytvorenie kalendára lokálnych potravín</p> <p>-žiaci zozbierajú informácie o čase zberu lokálnych druhov ovocia a zeleniny</p>	<p>zodp. PaedDr. Kramárová T: máj- október 2018</p>	<p>Vytvorenie kalendára – plagátu, vystavenie na nástenke školy, informovanie 5-9 na SSS</p>	<p>Zapojení dobrovoľníci z 1-9.roč. Vystavené na schodisku školy, s možnosťou priebežne aktualizovať. Informovanie o aktivite na SSS – celý II.stupeň.</p>
	<p>AKTIVITA 10: Cesta potravín na náš stôl</p> <p>-uhlíková stopa potravín a vplyv na ŽP – rovesnícke vzdelávanie</p> <p>-výpočet uhlíkovej stopy desiaty</p>	<p>zodp.: Mgr. Mikel Žiaci: Lamačková, Mrišová T: december 2018</p>	<p>-aktívna účasť celej 5.S triedy -žiaci si pripravili prezentáciu na tému „Uhlíková stopa potravín“ a spoločne so svojimi spolužiakmi hľadajú spôsoby ako ju znížiť -vytvorenie plagátu s najbežnejšími potravinami a ich uhlíková stopa – na šk.nástenku</p>	<p><i>*zmena – účasť 6.S triedy</i></p> <p>Žiaci v skupinách pripravili prezentácie a navzájom si ich odprezentovali. Po „teoretickej“časti nasledovala diskusia – spôsoby ako môžem ja znížiť uhlíkovú stopu Plagát s potravinami s naj uhlíkovou stopou zverejnený na nástenke zelenej školy. Aktivita vyhodnotená na SSS – info celý II.stupeň.</p>

	<p>AKTIVITA 11: Lokálne a sezónne pohostenie pre spolužiakov</p> <p>-žiaci z jednotlivých tried sa striedajú po týždni a vždy v piatok pripraví jedna trieda drobné pohostenie pre ostatných spolužiakov zo školy -pohostenie pozostáva zo sezónnych potravín získaných z lokálnych zdrojov</p>	<p>zodp: kolégium, žiaci jednotlivých ročníkov (3.S – 9.S) + TU T: 7 týždňov: február 2019</p>	<p>Aktívne zapojenie 30% žiakov tried 3.-9., počas veľkej prestávky žiaci môžu ochutnať jednodubky prípadne si vziať recept</p>	<p><i>*zmena formy aktivity</i></p> <p>Aktivity sa zúčastnila celá škola (100%). Žiaci si po triedach so svojimi triednymi učiteľmi najskôr chystali lokálne a sezónne pohostenie pre ostatných spolužiakov zo školy, potom cez veľkú prestávku každá trieda doniesla svoje pohostenie do jedálne a navzájom sme ochutnávali. Zverejnené na fb školy.</p>
	<p>AKTIVITA 12: Porovnanie lokálnych a dovezených potravín, výrobkov</p> <p>-žiaci porovnávajú lokálne a dovezené potraviny a výrobky (nátierky, marmelády, presnídávky, zelenina, ovocie) na základe kritérií ako – chuť, cena, dostupnosť, uhlíková stopa,</p>	<p>Zodp: Mgr. Kleinová + kolégium Žiaci: Žiačik, Šagát T: marec 2019</p>	<p>-dotazník (účasť 30% žiakov) - prezentácia zistených informácií na SSS + diskusia (celý II.stupeň)</p>	<p><i>*zmena zodp Ž: James, Porubanová, Šumichrastová, Ulmanová</i> <i>*zmena termínu – október 2018</i></p> <p>Aktivita uskutočnená s celou školou, dotazník len II.stupeň. Zistené informácie prezentované na SSS pred celým II.stupňom + diskusia o aktivite. Zverejnené na fb školy.</p>
	<p>AKTIVITA 13: Deň bez palmového oleja</p> <p>- informácie o problémoch súvisiacich s palmovým olejom a dopadom na ľudské zdravie a ŽP a o jeho výskyte v potravinách, kozmetike,</p> <p>-vytvorenie súboru potravín bez obsahu palmového oleja, ktorými by sme vedeli nahradiť najbežnejšie potraviny s palmovým olejom</p> <p>- znížiť množstvo potravín s obsahom palmového oleja v školskej jedálni</p>	<p>Zodp: Mgr. Kleinová + kolégium Žiaci: Porubčan T: apríl 2019</p>	<p>-vytvorenie plagátu poukazujúceho na negatívny vplyv na ŽP kvôli získavaniu palmového oleja</p> <p>- vytvorenie súboru vhodných alternatív bez palm. oleja k potravinám s palmovým olejom</p> <p>-diskusia s pani kuchárkami zo školskej jedálne o možnostiach zníženia množstva palm. oleja v potravinách používaných v škol.kuchyni</p>	<p><i>*zmena termínu – február 2019</i> <i>*zmena zodp Ž: James, Porubanová, Hošová</i></p> <p>Plagáty vytvorené, zavesené na nástenke zelenej školy, aj po triedach. Po triedach (celý II.stupeň) beseda. Súbor potravín bez palm.oleja vytvorený – zavesený na nástenke. Školský Deň bez palmového oleja - členovia kolégia „Zelené komando“ © chodilo po triedach a kontrolovali desiaty, každý kto nemal nič s palm.olejom dostal bod do nášho školského motivačného systému a trieda, kde bolo najvyššie % žiakov bez palm.oleja, získalo ďalších 10</p>

				bonusových bodov. Diskusia s p.kuchárkami – nevaríme z polotovarov, ani nedávame k obedu vysoko spracované potraviny (sušienky, ..) Článok v školskom časopise.
CIEĽ 2: Rozšíriť povedomie žiakov o téme FAIR TRADE prostredníctvom 2 rozsiahlejších aktivít do konca šk. roku 2017/2018	<p>AKTIVITA 1: Čo je fair trade? -rovesnícke vzdelávanie</p> <p>-vytvorenie Fair trade výstavy na schodoch</p> <p>-zasvätenie do problematiky trop.ovocia – banánu (publikácia Príbeh tropického ovocia) – odvrátená tvar banánov – podmienky pestovania, banánové krajiny</p> <p>- aktivita „Férové banány“ - príbeh Oswalda z Kolumbie – príbeh pestovateľa, kt. je dôkazom, to ide aj „férovo“</p>	<p>Zodp: Mgr. Kleinová Žiaci: kolégium, James, Vojtek T: máj 2018 – jún 2018</p>	<p>-fair trade výstava umiestnená v priestoroch školy (schodisko) počas celého mesiaca - rovesnícke vzdelávanie – beseda 5 - 9.roč, jednotlivo po triedach - zapojenie celého II.stupňa - „Férové banány“ – skupinová práca žiakov, diskusia</p>	<p>*zmena zodp Ž: James, Porubanová *zmena termínu: máj 2018 – máj 2019 Výstava umiestnená na schodisku (máj – jún 2019). Rovesnícke vzdelávanie, „férové banány“ uskutočnené, individuálne po triedach – 5.až 9.roč – september 2018. Zhrnutie aktivity na spoločnom SSS, celý II.stupeň.</p>
	<p>AKTIVITA 2: <i>World fair trade day</i> 12.5.2018</p> <p>-Férové raňajky – kolégium pripraví drobné raňajky pre svojich spolužiakov z fair trade alebo lokálnych bio výrobkov</p>	<p>Zodp: Mgr. Kleinová + kolégium Žiaci: Vojtek, James, Štroffeková T: máj 2018</p>	<p>-článok v školskom časopise</p>	<p>*zmena termínu – máj 2019 *zmena zodp Ž – Ulmanová, Hrehuš, James, Porubanová</p> <p>Aktivita plánovaná na 13.5.2019 Aktivita uskutočnená, „Férová desiata“ cez veľkú prestávku pre celý II.stupeň, predtým na SSS pripomenutie princípov fair trade. Článok v šk.novinách bude v poslednom čísle.</p>

<p>CIEĽ 3. Znížiť plytvanie potravinami v škole o 30 % a v domácnosti o 30 % do apríla 2019</p>	<p>AKTIVITA 1: Ako plytváme doma jedlom?</p> <p>-anonymný dobrovoľný dotazník pre žiakov, ktorý mapuje plytvanie potravinami v domácnosti za týždeň - 1x do mesiaca až do apríla 2019 (10x)</p> <p>-vypracovanie konkrétnych návrhov na redukciu tohto plytvania</p>	<p>zodp.: Mgr.Kleinová, + kolégium Žiaci: Kubalošová, Petrovská T: apríl 2018 – apríl 2019</p>	<p>-dotazník pre 20% žiakov II.stupňa - po každom mesiaci (po vyhodnotení týždenného dotazníka) – diskusia, návrhy na riešenie - na záver aktivity (apríl 2019) vyhodnotenie celej aktivity na SSS, žiaci prezentujú pred zvyškom školy svoje zistenia o plytvaní potravinami za 10 mesiacov a konkrétne nimi použité tipy, ako toto plytvanie zredukovať - overené tipy na redukciu plytvania potravinami spracované do 10 krokov k obmedzeniu plytvania potravinami – vystavené na nástenke zelenej školy</p>	<p><i>*zmena zodp. Ž: James, Hošová, Porubanová, Ulmanová</i></p> <p>Aktivita nevyšla celkom podľa predstáv – o dotazník nebol veľký záujem, späť sa vrátilo 30ks dotazníkov č.1 a 30% (11ks) dotazníkov č.2,. Aj počet mesiacov vyplňania sme zredukovali. Bolo vypracovaných 10 krokov k obmedzeniu plytvania potravinami – zverejnené na nástenke školy + diskusia na SSS. Do záverečného hodnotenia sa zapojil celý II. stupeň. Prváci boli aktívni v dotazníkovej časti a zapojili sa aj do vypracovávaní opatrení na zredukovanie plytvania s potravinami- výsledok visí na nástenke v 1.S(vtiahli do procesu aj mamy a otcov).</p>
	<p>AKTIVITA 2: Týždeň nulového odpadu</p> <p>-kolégium s pomocou p.kuchárky zostaví na základe výsledkov ankety preferovaných jedál medzi všetkými žiakmi zdravý jedálny lístok na týždeň - polievka, šaláty si naberajú sami -ovplyvňujú veľkosť porcií -nedojedené zvyšky berú domov v dózach</p>	<p>zodp: Mgr. Kleinová Žiaci: James, Vojtek, Štroffeková T: apríl 2018</p>	<p>-zostavený jedálny lístok, porovnanie množstva odpadu z týždňa - publikovanie zistenia v školskom časopise</p>	<p><i>*zmena zodp. Ž – Hrehuš, James, Porubanová</i> <i>*zmena termínu – apríl 2019</i></p> <p>Aktivita uskutočnená aj v apríli 2018. Aktivitu plánujeme uskutočniť aj v apríli 2019 a následne vyhodnotiť na SSS a zverejniť v šk.časopise.</p> <p>Aktivita uskutočnená aj v apríli 2019, vyhodnotenie na spoločnom SSS, odpad v jedálni sa nám podarilo znížiť.</p>

	<p>AKTIVITA 3: Vytvorenie zbierky receptov</p> <p>- žiaci zozbierajú lokálne recepty svojich mám, babiek, prababiek, ktoré kladú dôraz na využívanie sezónnych potravín (rozdelená na 4 časti – jar, let, jeseň a zima – recepty, + bonusová časť – varenie zo zvyškov)</p>	<p>Zodp.: Mgr. Košíková T: marec – jún 2018</p>	<p>-kuchárska kniha „Varíme podľa ročných období“ – zverejnená na stránke školy</p>	<p><i>*zmena zodp: Kleinová</i> <i>*zmena termínu - marec 2019</i></p> <p>Zbierka vytvorená aj s bonusovou časťou – Varíme zo zvyškov, počatá menej tradične ako sme pôvodne plánovali. Zverejnené na fb školy – možnosť stiahnuť súbor + možnosť vziať si v tlačenej forme na záverečnej akcii školského roka – Grilovačka s rodičmi.</p>
	<p>AKTIVITA 4: Hody v školskej jedálni</p> <p>-košík v školskej jedálni na nedojedenú desiatu – keď majú priveľkú desiatu, alebo nemajú na nič chuť, nevyhadzovať a ono si to nájde nového majiteľa, ktorý si napríklad v ten deň zabudol desiatu doma</p> <p>-pravidelne zviditeľňovanie a pripomínanie košíka v jedálni</p>	<p>zodp.: Mgr. Kleinová T: celý čas</p>	<p>Zverejniť prehľad, čo sa našlo v košíku (zapisovať počas Týždňa nulového odpadu do tabuľky na nástenku- počas veľkej prestávky)</p>	<p>Aktivita prebiehala niekoľko mesiacov, s rôznymi obmenami. Deti sa naučili posúvať nadbytočnú desiatu v rámci triedy spolužiakovi, kamarátovi, takže košík na to určený v jedálni už býval prázdny a nemalo zmysel ho tam nechávať.</p>